

SDG'S IN DE PRAKTIJK

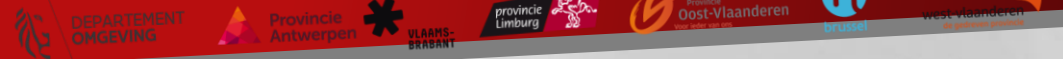
 Harelbeke

 west-vlaanderen
de gedreven provincie

duurzame scholen
straffe scholen

MOS

PROGRAMMA

Energizer: de blinde stoelcirkel

Situering SDG's

Inleidende film

Groepswerk deel 1: sleutelwoorden als wegwijzers

Groepswerk deel 2: 4 SDG's of bouwstenen per graad

Groepswerk deel 3: een duik in het educatief aanbod

Plenaire voorstelling: pitch it!

DE BLINDE STOELCIRKEL

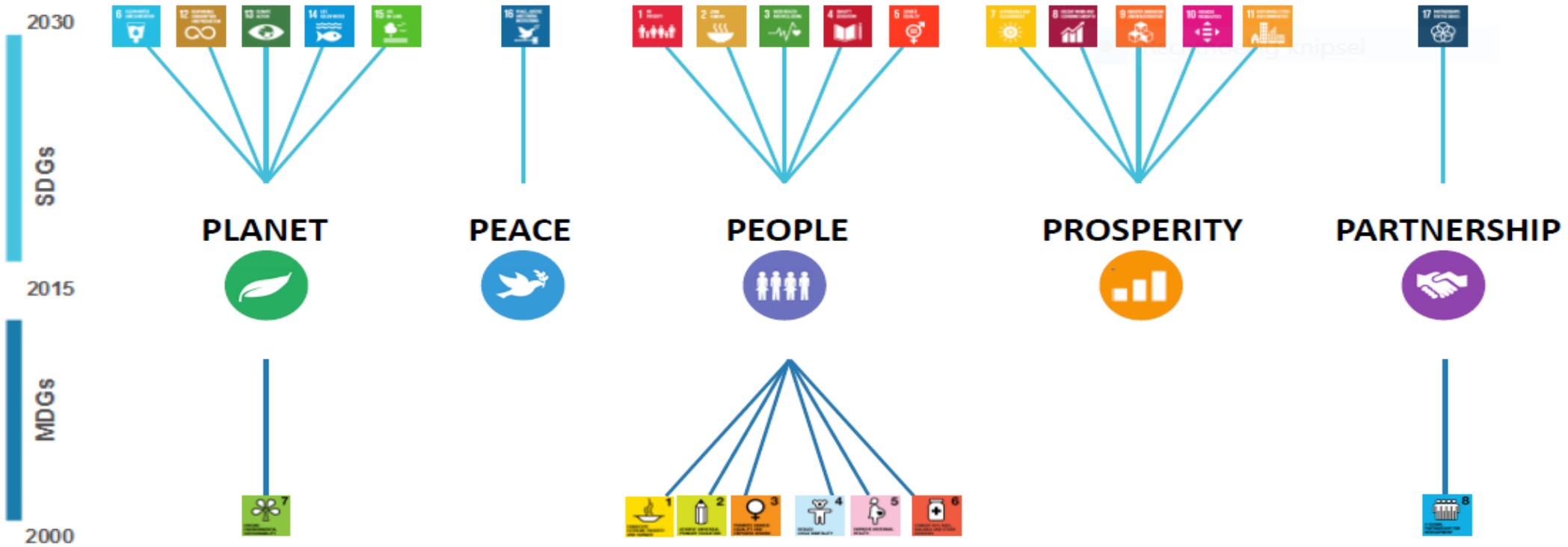

17 WERELDDOELN OM TE KOESTEREN

MDGs (2000-2015) versus AGENDA 2030 (2016-2030)

PERSOONSGEBONDEN ONTWIKKELING

De ontwikkeling van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes vanuit de fysieke, psychische, sociale en spirituele basisbehoeften om te komen tot Zin in leren! En Zin in leven!

10 ontwikkelingsvelden

 SOCIO-EMOTIONELE ONTWIKKELING	 ONTWIKKELING VAN EEN INNERLIJK KOMPAS	 ONTWIKKELING VAN INITIATIEF EN VERANTWOORDELIJKHEID	 MOTORISCHE EN ZINTUIGLIJKE ONTWIKKELING
 Ik kan op een warme en communicatieve wijze in relatie treden met mezelf en met anderen.	 In dialoog met de a/Andere(n) leer ik mezelf en waartoe ik word uitgenodigd kennen. Ik kan richting geven aan mijn leven. Ik reageer veerkrachtig.	 Ik neem verantwoordelijkheid op voor mezelf en voor anderen. Ik neem initiatief en kan vrij en zelfstandig functioneren. Ik ontwikkel kritische zin, kan dingen onderzoeken en ben creatief.	 Ik beschik over voldoende (psycho)motorische en zintuiglijke basisvaardigheden om zelfzaam te functioneren.
RELATIONELE VAARDIGHEDEN Ik wil en kan met anderen samenleven, samenwerken en communiceren.	IDENTITEIT Ik ontdek wie ik ben, waartoe ik word uitgenodigd en wie ik wil worden in een groter geheel. Ik durf en mag mezelf zijn.	ZELFREGULEREND VERMOGEN Ik ervaar hoe ik mezelf kan aansturen. Ik kan zelfredzaam en efficiënt handelen en leren.	ZINTUIGLIJKE ONTWIKKELING Ik kan mijn zintuigen optimaal gebruiken.
OMGAAN MET GEVOELENS EN BEHOEFTE Ik kan omgaan met gevoelens en behoeften van mezelf en anderen.	LEVENSBSCHOUWELIJKE GRONDHOUDING Ik sta stil bij levensvragen en ga daarover in dialoog met de christelijke geloofstraditie en andere levensbeschouwingen.	ONDERZOEKS-COMPETENTIE Ik ben nieuwsgierig en kritisch. Ik wil en kan de wereld rondom mij onderzoeken.	LICHAAMS- EN BEWEGINGS- PERCEPTIE Ik ken mijn lichaam en beschik over een goede lichaamscoördinatie.
INLEVIJGVERMOGEN Ik kan me inleven in anderen, in andere standpunten en situaties.	WAARDENGEVOELIGHEID EN NORMBESEF Ik ben gevoelig voor en kan nadenken over wat waardevol is voor mezelf, voor anderen en voor mijn omgeving. Ik handel gewetensvol.	ONDERNEMINGSZIN Ik zoek naar creatieve oplossingen. Ik neem initiatief en durf iets tweeweg brengen dat voor mezelf vernieuwend en grensverleggend is.	OMGAAN MET BEWEGINGSRUIMTE EN -TIJD Ik kan mijn bewegingen afstemmen op tijd en ruimte.
SEKSEUËEL BEWUSTZIJN Ik word me bewust van mijn seksuele ontwikkeling. Ik respecteer mijn seksuele identiteit en die van anderen.	VEERKRACHT Ik geloof in mijn ontwikkelkracht en kan genieten. Ik ben op een passende manier weerbaar. Ik geloof dat ik ondanks tegenslag en ontmoediging steeds weer kan opstaan.	GEZONDE EN VEILIGE LEVENSTIJL Ik leef gezond. Ik heb oog voor mijn eigen veiligheid en die van anderen.	GROOTMOTORISCH BEWEGEN Ik beweeg vloet en behendig.
	ENGAGEMENT VOOR DUURZAAM SAMENLEVEN Ik denk na over en werk aan een leefbare wereld, nu en in de toekomst, voor mezelf en anderen hier en elders op de planeet.	KLEINMOTORISCH BEWEGEN Ik ben behendig in manipulatieve handelingen en kan functionele grepen gedifferentieerd gebruiken. Ik beheers mijn spraak- en gezichtsmotoriek en schrijf vloeiend.	

CULTUURGEBONDEN ONTWIKKELING

De ontwikkeling van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes die leerlingen nodig hebben om cultureel zelfbewustzijn te ontwikkelen en om te participeren aan de veranderlijke wereld van vandaag en morgen.

46 ontwikkelingsvelden

 ONTWIKKELING VAN ORIËNTATIE OP DE WERELD	 MEDIAKUNDIGE ONTWIKKELING	 MUZISCHE ONTWIKKELING	 TAALONTWIKKELING	 ONTWIKKELING VAN WISKUNDIG DENKEN	 ROOMS-KATHOLIEKE GODSDIENST
 Ik ben nieuwsgierig naar de wereld waarin ik leef. Ik exploreer mijn omgeving en verwerf inzicht in de wereld in al zijn dimensies.	 Ik ga op een enthousiaste, zelfredzame en kritische manier om met media en mediacontent.	 Ik geniet van kunst en expressie en kan me muzisch en kunstzinnig uitdrukken.	 Ik verken talen en talige diversiteit om me heen. Ik zet mijn talige vaardigheden steeds efficiënter in om betekenisvolle situaties met taal aan te pakken.	 Ik bedenk hoe ik mijn wiskundige bagage kan gebruiken om een probleem aan te pakken. Ik doe dit met vertrouwen en plezier.	 Ik sta open voor een diepere dimensie in het leven. Ik maak kennis met en ga in dialoog met de katholieke geloofstraditie. Ik groei op levensbeschouwelijk, religieus en/of godsdienstig vlak.
ORIËNTATIE OP DE SAMENLEVING Ik ben nieuwsgierig naar en draag bij tot het samenleven van mensen. Ik zie in hoe samenlevingen functioneren.	MEDIA- WIJSHEID Ik sta open voor en ga wijs om met media.	MUZISCHE GRONDHOUDING Ik sta open voor het kunstzinnige. Ik durf verbeelden en creatief vormgeven.	TALIGE GRONDHOUDING Ik sta open voor talen en talige diversiteit. Ik durf en wil me zo goed mogelijk (meer)talig uitdrukken.	LOGISCH EN WISKUNDIG DENKEN Ik kan logisch redeneren en zet wiskunde handig en inzichtelijk in.	LEVENSBSCHOUWELIJK, RELIGIEUS EN/OF GELOVIG GROEIEN Ik oriënteer mij doorheen de ontmoeting met anderen in een proces van zin zoeken en zin ontvangen.
ORIËNTATIE OP BEWEGINGS-CULTUUR Ik ben geïnteresseerd in bewegingscultuur. Ik speel, sport en beweeg.	MEDIA- GELETTERDHEID Ik ben me bewust van de eigenheid van verschillende media en hun toepassingen. Ik zet media creatief en doelgericht in.	MUZISCHE GELETTERDHEID Ik ben me bewust van de eigenheid van beeld, muziek, dans en drama. Ik kan muzisch uitdrukken wat in me leeft.	MONDELINGE TAALVAARDIGHEID NEDERLANDS Ik begrijp en breng een mondelinge boodschap over in betekenisvolle situaties.	GETALLENKENNIS Ik ben thuis in de wereld van getallen.	VERTROUWEN - WANTROUWEN MOGELIJKHEIDEN - BEPERKINGEN Ik ontdek, doorheen mogelijkheden en beperkingen, dat vertrouwen kan groeien in mezelf en in andere mensen en dat dit voor christenen kan groeien dankzij een liefdevolle God.
ORIËNTATIE OP TIJD Ik ben nieuwsgierig naar evolutie en ontwikkel historisch besef. Ik kan tijd inschatten, plannen en ordenen.	MEDIA- VAARDIGHEID Ik gebruik mediamiddelen efficiënt.	MUZISCHE VAARDIGHEID Ik beschik over voldoende technische en instrumentele kennis en vaardigheid om me creatief en kunstzinnig te uiten.	MONDELINGE TAALVAARDIGHEID FRANS Ik begrijp en breng een mondelinge boodschap over in betekenisvolle situaties.	REKENVAARDIGHEID Ik reken handig en kies de meest geschikte rekenwijze.	VERBONDENHEID Ik ontwikkel een cultuur van innerlijkheid. Ik groei in verbondenheid met mezelf, anderen en gemeenschappen en ontdek hoe God voor christenen bron van liefde is. Ik kom tot bewondering voor het scheppingswerk van God en mens.
ORIËNTATIE OP DE RUIMTE Ik verken en waardeer mijn omgeving en ontwikkel geografisch besef. Ik beweeg me veilig in het verkeer.			SCHRIFTELIJKE TAALVAARDIGHEID NEDERLANDS Ik begrijp en breng een schriftelijke boodschap over in betekenisvolle situaties.	MEETKUNDE Ik verwerf inzicht in de ruimte, in meetkundige objecten en in meetkundige relaties.	GEVOELIGHEID VOOR GOED EN KWAAD Ik ga bewust om met goed en kwaad. Ik laat me inspireren door Jesus en mensen die zoals Hem anderen liefhebben in hun kwetsbaarheid en kracht.
ORIËNTATIE OP TECHNIEK Ik ben nieuwsgierig naar technische systemen en processen en pas ze toe. Ik zie in hoe techniek, wetenschap en samenleving elkaar beïnvloeden.			SCHRIFTELIJKE TAALVAARDIGHEID FRANS Ik begrijp een schriftelijke boodschap in het Frans. Ik breng ze met hulpmiddelen over in betekenisvolle situaties.	METEN EN METEND REKENEN Ik ontwikkel maatbesef en ken referentiematen. Ik meet en reken met standaardmeeteenheden.	OPENKOMEN VOOR GELOOFSTAAL SYMBOLIEK, RITUELEN Ik word vertrouwd met symbolen, geloofstaal, bijbelverhalen, rituelen en vieringen. Hierin kom ik een diepere dimensie van het leven op het spoor.
ORIËNTATIE OP NATUUR Ik verken de natuur en ben er dankbaar voor. Ik wil meer te weten komen over de natuur en de kosmos.			TAALBSCHOUWING NEDERLANDS Ik denk in of vanuit een betekenisvolle situatie na over taal, over mijn taalgebruik en dat van anderen. Ik pas de inzichten toe in mijn talig handelen.		

SLEUTELWOORDEN

VEILIG

EERLIJK

GEZOND

4 DOELEN = 4 BOUWSTENEN

KLEUTERS:

- **3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN**
- **5 GENDERGELIJKHEID**
- **6 SCHOON WATER EN SANITAIR**
- **10 ONGELIJKHEID VERMINDEREN**

EERSTE GRAAD:

- **1 GEEN ARMOEDE**
- **2 GEEN HONGER**
- **14 LEVEN IN HET WATER**
- **15 LEVEN OP HET LAND**

TWEEDE GRAAD:

- **4 KWALITEITSONDERWIJS**
- **8 EERLIJK WERK EN ECONOMISCHE GROEI**
- **12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE**
- **13 KLIMAATACTIE**

DERDE GRAAD:

- **7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE**
- **9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR**
- **11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN**
- **16 VREDE, JUSTITIE EN STERKE PUBLIEKE DIENSTEN**

GROEP: SDG CITAAT

“Ik vind mijn speelgoed heel leuk, maar als het door kinderen is gemaakt, hoef ik het niet te hebben.”

“Ik snap gewoon niet dat de plastic soep nog niet is opgelost!”

“Met goed onderwijs kun je je eigen toekomst bepalen en wordt iedereen z'n eigen baas.”

INDIVIDUEEL

WELKE LESONDERWERPEN KAN JE LINKEN AAN ÉÉN OF MEERDERE SDG'S (VAN DE 4)?

SCHRIJF ZE OP EEN POST-IT MET EEN KORTE UITLEG ERBIJ.

GROEP

KLASNIVEAU:

- **VERKEN HET DOOR ONS GESELECTEERD EDUCATIEF MATERIAAL**
- **HOE GA JE/GAAN JULLIE HIERMEE AAN DE SLAG?**
- **AAN WELK(E) WERELDDOEL(EN) KAN JE HET LINKEN?**
- **WAAROM IS DIT MATERIAAL INTERESSANT?**

10'

GROEP

SCHOOLNIVEAU:

- **WELKE ACTIE KUNNEN JULLIE OP SCHOOLNIVEAU/LOKAAL NIVEAU ONDERNEMEN (HOOFD-HART-HANDEN)?**
- **VOORZIE EEN INLEEFMOMENT, ONDERZOEKSMOMENT, ACTIEMOMENT EN TOONMOMENT EN MAAK HIER EEN POSTER VAN.**

10'

1. INLEEFMOMENT: WAT IS ER AAN DE HAND?

- **BEDENK EEN ACTIVITEIT ALS INLEEFMOMENT WAARMEE JE DE LEERLINGEN BETROKKEN MAAKT**

B.V.: VANUIT EEN PROBLEEMSTELLING, EEN VERHAAL, EEN GEHEIME BOODSCHAP,... WORDT BELANGSTELLING GEWEKT BIJ DE LEERLINGEN.

2. ONDERZOEKSMOMENT: HOE STEEKT HET IN ELKAAR?

- **HOE GA JE DE LEERLINGEN OP ONDERZOEK STUREN?**

3. ACTIEMOMENT: WAT KUNNEN WIJ ER AAN DOEN?

- **WELKE ACTIE ZOU JIJ NU WILLEN ONDERNEMEN OP KLAS- OF SCHOOLNIVEAU?**

4. TOONMOMENT: IEDEREEN MAG HET WETEN!

- **HOE WIL JE DIT COMMUNICEREN EN NAAR WIE? BETREK ALLE KLASSEN, DE BUURT, DE OUDERS,....**

Pitch it!

3'

MATERIALEN

**WERELDHUIS
DOCUMENTATIECENTRUM
ROESELARE**

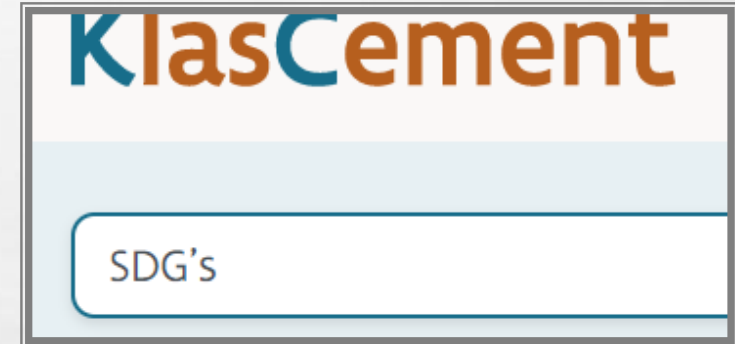
FYSIEKE MATERIALEN

[HTTP://WERELDHUIS.BIBLIOTHEEK.BE/](http://wereldhuis.bibliotheek.be/)

**KAMOSHIBAI
ACTIEFICHES**

[HTTPS://WWW.KLASCEMENT.NET/](https://www.klascement.net/)

ALLERLEI

[HTTPS://WWW.KLASCEMENT.NET/](https://www.klascement.net/)

Ben jij tussen de 6 en 17 jaar oud en heb je
een goed idee voor een eerlijke, schone en veilige wereld?

Doe dan mee aan de 17 doelen prijsvraag!

PARTICIPATIE UITLOKKEN

REGENBOOGMOMENT

MAAK ZE BEKEND!

VOEDSELSPEL

OP 26 april voor derde en vierde leerjaar

MAAK ZE... BEKEND

MAAK ZE... BEROEMD!

... **17** PARTNERSHIPS
FOR THE GOALS

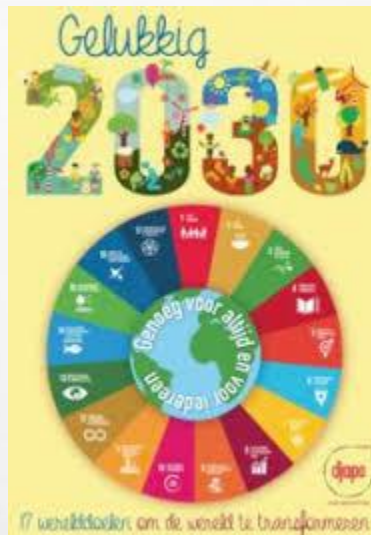

DE BLINDE STOELCIRKEL

OP WEG... NAAR EEN

Dat wensen wij jullie toe!

Reineke Gouwy Reineke.Gouwy@west-vlaanderen.be

Joke Oosterlijnck joke.oosterlijnck@west-vlaanderen.be

- **VRAGEN? OPMERKINGEN? TIPS EN IDEEËN?**